

(277-311-168)

Մաթուսաղէմ բօսթա չանթալար
վէ բաքէթէրլէ երևըրլւ վէ աղըր երև
ըրևեհէ վէ պողաղարընտա սէսլի չընէ
կըրագլար արըմը օլան իքի պարկըր
գօշուրու արապահը կէօրընճէ, աղ գալ

ընդհանուր առաջարկին մէջ իրենց կտակին ճշդիւ գործադրութեան և յարատեւ շարունակութեան մասին:

Չ. Թրաց այս վիճակին դարման տանեալն և արտադրութեան նուիրատուութիւններն Ազգին մէջ բազմացնելու նըպատակաւ, Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Կտակաց Հոգաբարձութիւնն ուսումնասիրած ինկելով այն զանազան ձևերն և միջոցներն, որովք օրինաւորապէս կըրնան կատարուիլ այդ կարգի նուիրատուութիւնը, տեսած է թէ կտակի (վախկէթ) և նուէրի (հիպէ) ձևերէն զատ, որք կը գործադրուին արդէն և ժանօթ են մեր ժողովրդեան, կայ նաև Վ. Է. Բրաւ-Բեմ-Բեմ նուէր ընելու եղանակն որ Լոբաքեան մեր ազգին մէջ ևս ի գործ դրուած է օգտակար կերպով և որ սակայն այժմ գրեթէ մոռացուած է մասնաւորապէս:

Վազֆի դրութեամբ նուէր ընելու միջոցն, ի մէջ այլոց, սա առաւելութիւնն ևս ունի որ ոչ միայն կատարելապէս և անվիճելի օրինաւորութեամբ կատարուի նուիրատուին պայմանաց անթերի և յարատեւ գործադրութիւնն, այլ և իրաւունք ալ կուտայ իրեն ի կենդանութեան իւր արժանաւորութեան ներքէն ունենալ և վայելել նոյն իսկ նուիրեալ կալուածն կամ գումարն, և յետ մահուան միայն թողոյ այն հաստատութեան, որու ի նպատակ Վազֆ ըրած է:

Եթէ նուիրատուութեան այդպիսի նպատակաւոր միջոցի մը գոյութեան և գործադրութեան եղանակի մասին տեղեկութիւններ տրուին մեր ժողովրդը, զանազան պարագայով գործին օրինական հանգամանքներն, անշուշտ շատեր պիտի մոռնան օգուտ քողել անկէ:

Ուստի Կտակաց Հոգաբարձութիւնն որ, Ազգ. Կեդրոնական Վարչութիւնէն արտօնեալ է վազֆի դրութեամբ նուիրատուութիւններ ընելու եղանակն ևս ժանօթ ընելով Ազգին, պատրաստ է իրեն գիտիլ բարեպաշտ անձանց մանրամասն օրէնքն բացատրել նուիրատուութեան այդ ձևին, գործադրութեան միջոցներն ու պայմաններն, ընծայած առաւելութիւններն և ապահովութիւններն, որով կատարելապէս պիտի համոզուին թէ որ աստիճան նպատակաւոր է այդ միջոցի կիրառութիւնն նուիրատուութեան պարագային մէջ:

Հետեւեալ Ազգ. Պատրիարքարանն հրաւերել կը կարգաւ մեր բարեպաշտ ժողովրդեան հետեւի մեր նախնեաց օրինակին և բարեգործական նուիրատուութեամբ մանաւանդ վազֆիներ հաստատելով: Կատարել ազգային կրօնական և բարեգործական հաստատութեանց պայծառութեան և զարգացման, որով և միտնենաւորել իրենց անունն և յիշատակն ազգիս մէջ:

Կտակաց Հոգաբարձութիւնն ձեռք առած է արդէն պէտք եղած միջոցներն իրեն գիտիլ անձանց նպատակին համեմատ օրինական եղանակն ճշդելու և հարկ եղած ձևեակներ պատշաճ կերպով:

Թով կատարման մասին ամեն դիւրութիւն և աջակցութիւն ընծայելու համար:

Այն ազգայինք, որ հարկ կը դատեն այս մասին իրականութեան տեղեկութիւններ ստանալ, կրնան ամեն չորեքշաբթի և ուրբաթ օրեր անձամբ կամ գրով գիտել Վալարիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խորհրդարանն, ուր հաստատուած է Հոգաբարձութեան Գրասենեակն:

Ա. Նոյնմար 1894
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Ի Կ. Պոլիս (Կն.)

ՏԱԽԻԼԻԵԼ

Սապրգ Սէրապէր, մէրհում Ալի Սա- յիպ Բաշաշեան զէվէճէյ մէրհումէյի մէթ- րուքէսի Նիկեար հանձմա, շէհրի 2526½ զրուշ մասշ թախսիս օրւնմուշ տուր:

Լիվատիտա պուլունան Բուսիանըն Տէրապատէթ սէֆիրի Մ. Նէլիտօֆ, իմ բէրաթօր հազր. Նին էմրի միսնուտու իւղէրէնէ, Լիվատիտան Բէթրապուր կա կիթմիշ օրուպ, իմբէրաթօրուն Բէթ- րապուրկա ավտթէթնտէն սօնրա շէհրի- միղէ կէլէպիլէճէք տիր:

Բում Բաթրիգէլ Նէֆիթօս էֆ. հազր. տուն Զապիթիէ Նէգարէթիւնէ աղիմէթլէ. Նազր պէյ հազր. իլէ միւ- լազաթ իթմիշլէք տիր:

Մէթթէպի Սէնայի շակիրտանընըն էմրի մէհարէթլէյի օլան եաղլը պօնա վէ գարա գալէմ վէ ալլըտան մամուլ հէքէլլէք վէ ֆէննի միւմարիէն ալտի Էմրիմէր, մէթթէպի մէղըլէքտէ էն- զարը թէմալտեա վազ օրունտարգ, պունլար միւնընտա էղծիւմէ, միւն- թէհի սընըֆ շակիրտանընտան վէ միւ- լէթիմիլտէն Յակր Գէորգեան վէ Ա- րամ էֆէնտիլէրին, վէ Յինճի սընըֆ շա- կիրտանընտան Արտաշէս վէ Թորոս վէ Կարապետ Էթմէքեան էֆէնտիլէրին վէ Յինճի սընըֆ շակիրտանընտան Աւետիս Սարգսիւս վէ Յակր Փափազեան վէ Ղազարոս Մանուկեան վէ Արամ Ֆէթ- վաճեան վէ Յարութիւն Ալյանեան է- ֆէնտիլէրին էսէրլէրի, ֆէննի միւմարի նօգթի նազարընձա, շաեանը թահ- սին վէ աֆէրիլէն սէղալար կէօրիւմիւշ տիր:

Քէզա Արապ ճամսիլիէ պիր գըս- մըն իրալէ իթմէք իւղէր Բիֆաթ պէյ իլէ Անտօն էֆ. վէ Սէրայ Պրունուտուն կէլիւղէլ նօգթարընըն մուսավլիր օլ- մադ իւղէր Անպէրեան վէ Թովմաս Պաղ- տասարեան էֆ. լէրին թէրսիմ իթմիւ- լէրի լէվէպարտ տախի շաեանը թագտիր ու թահսին կէօրիւմիւշ տիր:

Բարիտէ նէշր օլունան «Ղորիան» զաղէթաթընըն 15 հոկտ. վէ «Բան» զա- ճէթաթընըն 8 նոյ. նիւսթլէրիլէ «Բը- վիւ Անսիգ լօքէտիր» ըստիւնսինն ալաֆ:

1 նոյ. վէ 22 նիւմէրօլու նիւսթլէրինն միւնտէրիճաթր մուգիրլէրինն մէպնի, մէմարիքի Շահանէէ տուխուլլէրի պա իրաւէյի Սէնիէն թահթը մէմուրիլէթէ պընմըլ տըր:

Մըրըր զաղէթալարընտա օգունտու- զունա կէօրէ, պաղը սախթէ թահթի- լաթ իպարաղլլա Գրէտի Լիւնէ վէ Օն- մանլը պանգալարը շիւպէսիւնտէն 160 պին ֆըանգ տօլանտըմազ թասաթի- սինտէ պուլունան պիրի, զապիթալի մահէլիլիէճէ տէրտէսթ օլունտալլէք- մալի կէրմի իլէ իսթիլիթաղընա միւ- պալէրէթ իսթիլիթ տիր:

Լունտա վէ Պէրլին պօրալարընտան վարիտ օլան թէլէկրաֆարա կէօրէ, էվէլլէրի կիւն Օսմանը Էսհաթ իլէ Մը- սըր թահթիլլաթ ֆիւթաթձա թէրազգի իթմիլլէք տիր:

Բուսիա հիւքիւմէթի ախիլէն մէվ- գըլի թէտալիւլէ չըգարմըլ օլունտու իսթիլլաթ թահթիլլաթընն մուհաֆա- զալի իթիպարը իլիւն 125 միւնթ ֆը- րանգլլաթ թահթիլլաթ միւպաեա իլլէ- միշ իսէ տէ, պունուն նէ տէրէճէէէ գատար հիւսնի թէլէսիլի կէօրիլէճէկի մալիւմ տէկիլ տիր:

ԹԵԼԵԿՐԱԳՐԱՐ

Պէրլին 25նոյ.— Սմանիա պալ վէքիլի ժէնէրալ ֆօն Գարրիլի թարաֆընտան Մ. տը կիւսիլի շէրէֆիլէք թէլիսթ օլու- նան զիւսաֆէթտէ, Բուսիանըն Պէրլին սէֆիրի Գօնթ Եուվաթի վէ սէֆարէթ միւսթէշարը օնթ տը Մուրատիէֆ վէ ժէնէրալ Բիւնա տը Բաճիլլի վէ իսալի- նէյի իմբէրաթօր նազրը Մ. Թօն վէ- տէլ վէ իսարիլիէ նազրը Մ. Մարալ վէ իսարիլիէ միւսթէշարը Մ. Թօն Բօ- թէնհան վէ ժէնէրալ Թօն Վէրտէր իլէ ժէնէրալ Թօն Վէրէլ հազրը պուլունտալլէ- լար տըր:

Բէթրապուրկ 25.— Օթմուշա Նէհրի թէօրիւսիլտէն միւրուր իտէն պիր եօյ- ճու գաթարը իսթիլլաթտան չըգարմըլ ճի- հէթլէ, սօն տէօրթ վալուն տօնմուշ օ- լան Նէհրէ եղգըլմըլ վէ 23 թիլի եօյնու թէլէթ օլարազ 10 թիլի աղըր հալտէ մէհրուշ օլմուշ տուր:

Օլտէնպուրկ 25.— Պէյօլիւթէթաթ- րօտա տիւն կիճէ գուհուր իտէն պիր եանիլընտա, մէղըլէր թէթաթիւս քեամիլէն եանմըլ տուր:

Պէրլին 25.— Բրէնա տը Պիզմարգ, հուշուրունա գապուլ իթմիլի պիր Տէյ- եթիլ մէպուսէիէ, վիւճուտիլտէ տէր- մանաղլլազ վէ գուվէթսիլլիք հիւս իթ- տիլիլի վէ մամաֆիհ շաեալ Րայիլթալի մէճիլիլի կիւսթիլիլի պիր շէհրիլէ թէրէթ թիւպ իտէն վաղիլթէի եալմըլ իլլաֆ իտէնէկիլի, եօգ սա իլլէր թէքար միւ- տալիլէ իթմէք ֆիլըր ու նիլիլէթիլտէ պուլունտալլընը պէեան իլլէմիշ տիր:

ՍԱՐԲԱՖԻՅԵԼ

ԳԱԼԱԲԱ ՊՕՐԱԾՈՐ	
1891 Նոյ. 15, ամսթ 5	
Էս. Ում. միւսթէթլէք. սէրի Է	
Տիւն աղամ գէթանտըր	18 34
Պուսապալ աղլըտը	18 27
Էն եիւքէք ֆիւթաթ	18 35
Օլմ. աղամ ֆիլաթ	18 31
Սէթ Ա. Ի. Լ.	41 3/4
Պէ Ն.	23
Սէ	17 6
Բահթիլլաթ Օսմանիլլէք	69
Էն եիւքէք ֆիւթաթ	69 20
Էն աղըր ֆիւթաթ	69
Բապիլլէք	22
Շըմէնտըֆէր Փր	57 50
Օպիլիսիլտէ թրամ Ճր	500
Իսթիլանճ 8 կիւնէ Լ. Օ.	300
. 1 պա	500

ԱԳՍԻՆԱԼԱՐ	
Իսթիլալլալ պանգաթը . . . Լ. . .	4 20
Սօսթիլլէք ժէնէրալ	4 4
. . . Օթ. շաթիլլէք	4 20
Գրէտի ժէնէրալ օթօմ . . . Լ. Օ.	7 35
Թրամալ	5 75
Բէթի	14 27 1/2
Գունալիստաթէթուր	1
Օսմանիլլէք Բէթր	
Շըմէնտըֆէր Տէթր	

ԵՆԻՆԱՆ ՖՈՅՑՈՒԱՐԸ	
Իսթիլլալլալ 8% Փր.	382 50
. . . 4%	4
Գանգ նախօնալ	425
Լօրիօմ	125

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱԼԱՐ	
Ում. միւ. 100 դ. տան Ղա. Փ.	
Սիւմ մէհիլիլէք	107 8
Մէթալիլ	98
Պէշաթ	102
Ալլիլլալ	102 20
Ինկիլիլլալ Լորալ	110 13
Յարանը	87 26
Բօլ	89 10
Գարապօն գաեիլլէք	9 44

ԳԱՄՊԻՈ	
Լօնտա	108 22 1/2
Փարիս	23
Յրանք	10 72 1/2
Յիւրթն	10 72 1/2
Մարգ	

որն եւրէ տիւնէճէք իտի, լաթին օ սը- րատա ժօգէֆ տը Մօնպրէօն պաղըրը- ենթ իտի:

— Չարուգ. պէօլիւք գարուեալ ա'չ, փան:

Ինթիլիտար գարուճուեալ տալլընը- զընտան աղըլթմազ իլիւն պու սէօղլէր թէպիլ իտի:

Դարուճու գարուճուն գանատարը- նը տալլիլէն թուլթան իլի օլ տէմիլ- լէրի Լալիլիլ պէօլիւք գարուեալ իլի գանատար իւղէրլէնէ ալտը:

Պունու միւթէպըլլալ բօթա արա- պաթը հալլիլէ կիլտի, վէ մատմազէլ Մարթ իլք էօնճէ սիւրաթլա եւրէ աթ- լաար: Բէտէրի իլէ գըղը եալմըլ պիր գտածը իլէ պիր մաեթթը գատընը րէ- ֆազաթլարընա ալմըլլալ իտի:

Հայրէթ վէ թէաճիլպի հայէա տէ- վամ իտէն գարուճու պաղըրտը:

— Լաթին Մ. Թան Նէրէտէ տիր:

— Էյ Նէրէտէ օլուն — ճէվալ վիրտի Մարթըն բէտէրի կիլլէրէք — Մ. Թան Մօնպրէօնտ, գալտը, պիլաթէ տօսթում պունտա թէաճիլպի վէ հայրէթտէ գա- լանաթ պիլը շէյ վաթ միւ, սէն պիլլէ ճիւն նաղարըլլալ մը պաղըրթօրուն:

— Լաթին քէթէլտի գարուճու . . .

պանա էվիլէճէ մալիւմաթ վէրիլմէ- լի տէ . . .

— Սահիհ տիր, տահա էվիլլէրի կիւն պուրաեա կէլմէք ֆիլլէրիլտէ տէկիլ ի- տիլը:

Մ. տը Մօնպրէօն պէօլլէ սէօլլէե- րէք ալաղըլի գաթտա պուլունան վասի սալօնա կիլտի, Մաթուսաղէմ իսէ ա- լէլաճէլ տէօրթ րէնէրէնի պիլըտէն ալմաղա պալաթը:

Պրտէնպիլի Մաթուսաղէմ նիհա- եթթ պիլը մէնէրէնի հալլ իթմէք ուսու- լինի պուլունալ պիր ալիմ կիլպի էլիլի ալնըա լուրտու վէ տէտի:

— Ահ անլատմ, աֆիլ իտէրսիլիլ, միւսիւ:

— Նէ՞ անլատմ — սիւալ իթմի Մ. տը Սէնթ-Մարի:

Պունու տիւնէրէք Մաթուսաղէմ տիւ- չիւնճէլիլ պիր սուրէթտէ գարուեա տօղ- րու պաղտը:

Մարթ Նէտալը էնտիլմէք իլիւն հալ- լիտէ տուրաղաթա իտի:

— Էվէր անլաթօր իտէն — տէտի Մ. տը Սէնթ-Մարի — պունա պիր տիւնէճէք եօգ իտէ տէ, պէն նէ սէնիլ հայրէթիւ- տէն վէ նէ տալիլ սէօղլէրիլտէն հիլ պիր շէյ անլամաթօրում:

— Տիւնք իսթէթօրում.քի միւսիւ - թէքար իթտի Մաթուսաղէմ — մա- մաղէլ պուրատա քէօլտէ օլմաղտան վի- եատէ էմին պիր հալտէ պուլունաճադ տըր:

— Էմին պիր հալտէ միւ:

— Էվէթ միւսիւ:

— Լաթին պէնիմ գըղըմ հիլ պիր թէնիլլէքտէ պուլունամաղտա տըր, գանն իտէրիմ:

Պու տէֆա Մաթուսաղէմ կէրիլէ պիր աաթմ ալլալ, հայրէթի պիր գաթ տահա արթտը:

— Լաթին միւսիւ — տէտի գարուճու գուհուրա կէլմէքտէ օլան վուգուաթ- տան մալիւմաթըն օլմալը տըր:

— Էյ Նէ՞ գուհուրա կէլիլիթ:

— Սէքիլ կիւնտէն օլմաղաթ աթէշէ վէրիլիլ գանաթ եիւրիլէճէք տիր:

— Նէրէտէ:

Պուրատա, Տիւրան սէվալիլիլտէ վէ թէքմիլ Յրանատա — ճէվալ վիրտի գարուճու:

Մ. տը Մօնպրէօն էսիլ իտմէթ- քեարընա պաղըլ զալիպա պիլաթէնիլն աղլընա իսթիլլէթ կէլտիլի գանընա գահիլ օլմաղտա իտի:

Մաթուսաղէմ թէքար տէտի:

— Մատամ սէքիլ կիւնտէն պէրու գարաեա չըգտը:

— Հա՞նիլ մատամ-Վիւալ իթտի Մ. տը Սէնթ-Մարի:

— Մատամ — թէքար իթտի գարու- ճու:

Մ. տը Սէնթ-Մարի տիլթէտի:

Մ. տը տիւնէ տը Պէրի օլուպ, օղ- լունուն թախթընը եէնիլտէն էլտէ իթ- մէկէ թէլէպալիւս իտիլթօր իտի:

Մօնպրէօն տը Սէնթ-Մարի իտէն- տանը հէր նէ գատար աաղլաթէ իտի- լէր իտէ տէ, իտիլլիլ գալ թարաֆտա- ըր տէկիլլէր իտի, հաթթա անլէրին տալիլմա էֆէքարը հիւրիլլէթէքարա- նէկէ մէլլանլէրի օլուպ, եէնի ուսուլու իտարէտէն մէմուն պուլունամաղտա իտիլթէ:

Պիւնէն ալէյս պու իտէնտան 1830 տան պէրու էքս շէհրիլտէ Էքսիթ օլ- մանա գրալ թարաֆտարանը ֆըրդա- լարը իսթիլլէրիլտէ նալմաղտա իտիլթէ, զիրա զաղէթալար ձէնուպտա սէքիլ կիւնտէն պէրու պու վազաթտան գահս իթտիլթտէն իսթիլլալ իլլէմէքտէ իտի- լէր:

(Տէլ-Է)